

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVIII, broj 29

17. srpnja 2008.

cijena 100 Ft

Foto: Tímea Horvat

PETNO-Etnofest u Petrovom Selu

Komentar

Odbacimo lijenost u našu korist

U ljetnim vrućinama nekako teže nam ide sve, sunce nam odvuče pažnju, vrućina koncentraciju, pa smo više skloni lijenosti. Tako sam i ja prilikom pisanja ovoga komentara, u sobi bez klime, usto grije još i računalo, no nisam jedina koja u vrućini radi, a ima i takvih koji u tom vremenu, izloženi suncu, rade, u znatno lošijim prilikama. Stoga se moram sabrati i otjerati lijenost.

Što je lijenost? Kad nam se nešto „ne da“ učiniti ili dovršiti, kad neki posao odgađamo u nedogled i izbjegavamo ga, a ako se to često događa, tada se radi o pravoj lijenosti. Katkad smo lijeni zato što procjenjujemo da neizvršenjem kakva zadatka nitko neće biti oštećen, što bi se moglo nazvati „odgovornom lijenošću“. Međutim, često se događa da neki izbjegavaju izvršiti upravo one radnje koje su iznimno važne i za njih i za druge, što je neodgovorno. Bila bih vrlo sretna ako je odgađanje pisanja moga komentara „neodgovorna lijenost“, no mislim da bi to bila ipak „odgovorna lijenost“ jer ne vjerujem da bi baš mnogima strašno nedostajao, no glavnoj urednici sigurno, stoga ipak ne odustajem od pisanja. Ako s lijenošću tko stvara teškoće drugima, jer dogovoreni dio posla nije obavio kako treba i time je ugrožavao zajednički cilj, zamjerit će im se, procijenit će da je neodgovorna osoba. Nažalost lijenost može biti i zarazna. Vidjevši koga na poslu da ljenčari, a mi radimo, naravno, ni nas neće motivirati na posao i tako će krenuti dalje lančana reakcija.

Promotrimo našu malu hrvatsku zajednicu, što se tiče lijenosti koliko je zaražena. Uzmemo li u obzir Hrvate, općenito je poznato da su vrlo radeni ljudi, ali uzmemo li u obzir čuvanje svog identiteta, kao da se javljaju znakovi lijenosti. Mnogi roditelji u obitelji dobro znaju hrvatski jezik, a njihova djeca već jedva. Zašto? Jer u mađarskom okruženju nije lako predati svojoj djeci manjinski jezik, za to treba uložiti truda. Lakše i brže je odgovoriti na mađarskome kada se svugdje u javnosti rabi mađarski jezik. Slična je praksa i na sjednicama manjinskih organizacija. Možda su u početku pozdravne riječi na hrvatskome jeziku, no ubrzo se prijeđe na mađarski, jer na tom jeziku je brže, iako bi svi razumjeli i na hrvatskome, eventualno neke izraze ne, ali upravo je to cilj naših drugih, organizacija da se gaji jezik, kako im to lijepo piše u statutu. Često se može opaziti lijenost kod nastavnika hrvatskoga jezika, umjesto da bi lijepo polako objasnili neki izraz na hrvatskome jeziku, brzo ga prevedu na mađarski jezik. Događa se da su lijeni i voditelji hrvatskih manjinskih samouprava prevesti svoje pozivnice na hrvatski jezik iako smatram da bi ih trebali napisati prvenstveno na tome jeziku, pa tako prevesti na mađarski, ako pozivnicu trebaju poslati i pripadnicima većinskog naroda. Je li s takvom lijenošću stvorena poteškoća drugima, to je pitanje, ali dogovoreni dio posla nije obavljen kako treba i time se ugrožava zajednički cilj naše zajednice, tj. čuvanje i gajenje manjinskog jezika, koji je uvršten u svaki statut manjinske organizacije, u tome sam sigurna.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Mađarska 2008. godinu slavi kao Godinu renesanse, i mađarska se javnost sjeća nizom manifestacija, izložaba, konferencija, kralja Matije Korvina i 550. obljetnice njegova dolaska na prijestolje te Korvinova utjecaja na razvoj humanizma i renesanse. U Hrvatskoj je 2008. godina proglašena Godinom Marina Držića u povodu 500. obljetnice rođenja toga velikog Dubrovčanina, zvanog Vidra, čovjeka zanimljivoga života, pomalo čudne smrti u Mlecima, svećenika, književnika, jednog od najvećih hrvatskih renesansnih pisaca, komičara i kritičara društva i poretka Dubrovnika svoga vremena, ništa manje aktualnoga ni danas, jednog od najprevođenijih hrvatskih dramatičara nakon što ga je ponovno rodio Marko Fotez. I dramski program ovogodišnjih, 59-ih, Dubrovačkih ljetnih igara obilježen je njegovim opusom, u sklopu čega je ostvarena suradnja s brojnim hrvatskim i inozemnim kazalištima u nastanku prostora jedinstvene Držićijade. Dramski program Igara, čijem je svečanom otvorenju 10. srpnja nazočio i mađarski ministar kulture i obrazovanja István Hiller, sadrži gotovo čitav Držićev opus. Zagrebačko kazalište lutaka izvest će lutkarskog »Plakira«, a igrat će se i tri predstave »Skupa«

– dubrovačka, splitska i premijerna festivalska. Bit će izvedene i četiri predstave »Dunda Maroja«, među kojima je posebno značajna ona u režiji Ozrena Prohića i izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, koja će biti izvedena na Gundulićevoj poljani. »Dundo Maroje« bit će viđen i u mađarskoj, makedonskoj i varaždinskoj predstavi. U okviru Zoranićevih »Pla-

nina« Dubrovačke ljetne igre i Zagrebačko kazalište mladih, u suradnji s Akademijom dramskih umjetnosti, izvest će »Tirenu«, a bit će repriziran i »Arkulin«. »Darsa-farsa«, djelo suvremenoga hrvatskog dramatičara Matka Sršena pisano Držićevim jezikom u dvostruko rimovanom dvanaestercu doživjet će na Igrama pretpremijeru. Mađarski Dundo Maroje, kazališna predstava nastala na tekst drame istog imena dubrovačkoga komediografa Marina Držića, rođenog prije 500 godina u Dubrovniku, bit će izvedena i u Senandriji, premijerno 16. kolovoza, u sklopu bogatih programa Senandrijskog ljeta, i to na glavnome gradskom trgu s početkom u 20.30 sati. Predstava nastaje u suradnji Teatra iz Senandrije i Kazališta Csokonai iz Debrecina, a u režiji Attila Vidnyánszkyja.

Branka Pavić Blažetin

Dramski program ovogodišnjih, 59-ih, Dubrovačkih ljetnih igara obilježen je opusom Marina Držića. »Darsa-farsa«, djelo suvremenoga hrvatskog dramatičara Matka Sršena pisano Držićevim jezikom u dvostruko rimovanom dvanaestercu doživjet će na Igrama pretpremijeru.

Aktualno

X. zasjedanje Mješovitoga hrvatsko-mađarskog odbora za manjine, 2. srpnja u Budimpešti

Temeljem Sporazuma o zaštiti prava manjina, mađarske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Republici Mađarskoj, koji je potpisan između dviju država 4. travnja 1995. godine u Osijeku, utemeljen je i djeluje Mješoviti hrvatsko-mađarski međuvladin odbor za manjine, čija je zadaća praćenje provedbe sporazuma o zaštiti prava manjina te davanje preporuka svojim vladama na polju zaštite i unapređenja prava nacionalnih manjina.

Odbor je svoje, od utemeljenja deseto, zasjedanje održao 2. srpnja u Budimpešti. Hrvatsko izaslanstvo predvodila je pomoćnica ministra vanjskih poslova i europskih integracija Mirjana Bohanec-Vidović, u pratnji veleposlanika Republike Hrvatske u Republici Mađarskoj Ivana Bandića, a mađarsko je izaslanstvo predvodio Ferenc Gémesi, državni tajnik u Uredu premijera Republike Mađarske zadužen za manjinsku i nacionalnu politiku. Na zasjedanju hrvatsku zajednicu u Mađarskoj zastupao je predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

Na dnevnom redu bila su pitanja kulture, obrazovanja i samoupravljanja, te gospodarski i infrastrukturni razvoj područja gdje živi mađarska odnosno hrvatska manjina – donosi Ured mađarskog premijera, te nastavlja kako potpisani zapisnik sa zasjedanja Mješovitoga hrvatsko-mađarskog odbora za manjine na visokom stupnju omogućuje zaštitu mađarske odnosno hrvatske nacionalne manjine, njihovih običaja, kulturnih vrednota i povijesnog nasljeđa doprinoseći time ostvarivanju nacionalnog identiteta. Među preporukama dvjema vladama ima niz istaknutih zadataka. Na polju razvoja (gradnja cesta, kupnja nekretnina, korištenje objekta) na polju obrazovanja (suradnja pečuskog i osječkog sveučilišta, međusobno priznavanje diploma, ulaganja u osječku, pečusku,

santovačku i petrovoselsku školu), na polju kulture (Muzej sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, Hrvatsko kazalište u Pečuhu, utemeljenje domova kulture).

Mješoviti odbor smatra važnim da dvije države, pogotovo u pograničnim županijama u kojima živi velik broj pripadnika i jedne i druge manjine, sudjeluju u natjecanjima europskih fondova, stoga i planirane projekte na području obrazovanja i kulture treba sagledavati kroz mogućnosti tih fondova i njihova korištenja.

Mješoviti odbor za manjine suglasio se s projektima i pitanjima važnima za jednu i drugu manjinu utvrdivši kako će se do rujna 2008. godine završiti radovi na izgradnji Hrvatsko-mađarskog obrazovnog centra „Miroslav Krleža“ u Pečuhu, a koji bi u sklopu planiranoga programa 3. zajedničke sjednice hrvatske i mađarske Vlade bio svečano otvoren – donosi glasnogovornik nadležnoga hrvatskog ministarstva

Predsjednik HDS-a nakon zasjedanja kazao je za tjednik Hrvata u Mađarskoj kako se u prvom redu raspravljalo o problemima koje treba riješiti. Problem akreditacije magistarskoga studija Odsjeka za kroatistiku i slavistiku pečuskoga sveučilišta, te poticanje suradnje Odsjeka za hungarologiju osječkoga sveučilišta s pečuskim odsjekom za kroatistiku i slavistiku. Pred završetkom je obnova

pečuške hrvatske škole. Još treba riješiti pitanje uređenja dvorišta za što će se vjerojatno iznaći sredstva. Što se tiče naše santovačke škole, dodao je Hepp, naš natječaj pri EU fondu za proširenje i obnovu nije odobren, žalili smo se i nadamo se da će dvije strane iznaći sredstva i rješenje za početak radova. Tu je i Hrvatsko kazalište koje čeka sredstva za početak obnove. Kupljena je susjedna zgrada potrebna za proširenje, a radovi bi se trebali odvijati iz sredstava projekta „Pečuh europska prijestolnica kulture 2010“. Grad Pečuh do danas nije dao jamstva da će tih novaca biti iako je na tome već više puta inzistirao i veleposlanik Bandić. Ured premijera tražio je u svezi s tim očitovanje gradonačelnika. Lobira se i za to da se u sklopu toga projekta obnovi i Hrvatski klub Augusta Šenoe. Razgovaralo se i o skorom otvaranju Muzeja sakralne umjetnosti u Prisiki. Naglasilo se kako je to projekt koji je opravdao ulaganja. Predsjednik HDS-a Mišo Hepp reče za Hrvatski glasnik kako je bio pomalo iznenađen jer unaprijed nije bio obaviješten o inzistiranju hrvatske strane da među preporukama bude proširenje budimpeštanskog HOŠIG-a u svojevrsno hrvatsko kulturno središte. Kaže kako je pitan za mišljenje i kako je kazao da podupire sva nastojanja koja šire prostor hrvatskoj zajednici za njihovu kulturnu djelatnost. Uz narečeno, kazao je Hepp, razgovaralo se i na temu što skorije završetka hrvatsko-mađarskog, mađarsko-hrvatskog rječnika koji bi trebao biti gotov do 2010. godine.

Branka Pavić Blažetin

DUBROVNIK – Treći Croatia summit, ove godine 4–5. srpnja, održavao se pod naslovom »sigurnost, razvoj, napredak« i okupio je visoke dužnosnike iz 30-ak zemalja Europe i Sjeverne Amerike. Prisustvovali su mu premijeri Mađarske, Slovačke, Crne Gore, Albanije, Kosova, predsjednik Gruzije, nekoliko ministara vanjskih poslova i visoki predstavnici EU-a i NATO-a. Funkcioniranje EU-a nakon irskog »ne« Lisabonskom ugovoru bila je glavna tema susreta, pri čemu su sudionici istaknuli da daljnje proširenje Unije ne smije biti žrtvom irskog odbijanja toga ključnog dokumenta za institucionalnu reformu 27-članog saveza europskih država, istaknuli su u Dubrovniku visoki dužnosnici EU i zemalja članica. »Proširenje se mora i može nastaviti bez Lisabonskog ugovora. To je pitanje političke volje, a ne pravno pitanje«, rekao je potpredsjednik češke vlade Alexandr Vondra na Croatia summitu 2008. »Ne trebate se bojati. Irci nisu glasovali »protiv« zbog zapadnog Balkana... Ne vidim druge mogućnosti za ovu zemlju osim članstva u EU«, dodao je Vondra. Slovački premijer Robert Fico smatra da Unija mora biti spremna za primanje Hrvatske čim službeni Zagreb ispuni kriterije za članstvo. »Pristupanje Hrvatske mora se dogoditi bez obzira što će se dogoditi s Lisabonskim ugovorom«, kazao je Fico. Slovački premijer smatra da institucionalni problemi ne smiju zasjeniti smisao EU-a, a to je osigurati demokratski poredak i gospodarski napredak njezinim građanima. David Daly iz Opće uprave Europske komisije za proširenje ustvrdio je da irsko »ne« nije kriza, nego problem što ga treba i koji će se bez sumnje riješiti. Da proširenje ide dalje, dokazuje činjenica da su nakon odbijanja Lisabonskog ugovora otvorena dva pregovaračka poglavlja s Hrvatskom i dva s Turskom, a s BiH je potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). »Nema razloga da se zamarano pitanjem Lisabonskog ugovora«, rekao je Daly i podsjetio Zagreb na nedovršen posao u reformi pravosuđa, borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala te na restrukturiranje gospodarstva. Domaćin skupa, premijer Ivo Sanader, ocijenio je da EU »ne smije gubiti vrijeme« na institucionalne probleme jer je suočena s ozbiljnim globalnim promjenama, rastućim cijenama energenata i hrane koje će odrediti budućnost svijeta, Europe i jugoistoka kontinenta. Premijeri država jugoistočne Europe, uključujući i domaćina skupa premijera Ivu Sanadera, istaknuli su da ih odbijanje ugovora nije obeshrabilo za nastavak reformi, ali su i upozorili da bi zaustavljanje proširenja »oživjelo« retrogradne snage koje bi regiju mogli vratili u prošlost.»

www.vjesnik.hr

Narodnosni folkfest PETNO-nedilje

Domaći zbor Ljubičica

Koliko je ovo područje multikulturalno, to je htilo Hrvatsko kulturno društvo Gradišće dokumentirati sadržajnim otpodnevom PETNO-nedilje, 6. julija, na ku su prvenstveno najgerasti bili Petrovišćani. Folklorni program pod jakim suncem su začeli domaćini s koreografijom Žetve, a zatim su nam par notov odsvirali dičji tamburaši Tanke žice. Dirigent im je i oput bio Rajmund Filipović. Petar Škrapić je i školske tance pripremio za nastup, med kimi su danas jur kotrigi i odrasle grupe Gradišće. Slovenski tance iz Gornjega Senika su u dvi bloki predstavili tančene i muzičke običaje svojega naroda, a predstava je naišla i ovde na burni aplauz. S jačkaricama petroviske Ljubičice su jur čudami skupa pjevali i med publikom, pokidob su i ovom prilikom jačile prvenstveno sve dobro poznate pjesme ke vik najprdojdu i na svadba i pri različiti svetačni prilika u Pinčenoj dolini. Pred nastupom kolj-

nofskih tamburašev je organizator festivala Andraš Handler i posebno uputio gostom pozdravne riči s tim da je velika želja realizirana Koljnofcem da su konačno mogli zasvirati i na petrovskoj pozornici. Vodja sviračev Geza Völgyi mladji, ujedno i predsjednik tamošnje Hrvatske manjinske samouprave, pak je ne samo zahvalio mogućnost nek ukratko je i predstavio tamburaško djelovanje u vlašćem selu. Svirače je u Petrovo Selo otprohodio i koljnofski načelnik Franjo Grubić ki se je s petrovskim likterom Miklošom Kohutom dogovorio i za nove športske projekte. Koljnofski tamburaši su kvalitetnom igrom konačno razveselili i Petrovišćane, kim gor ne bi bilo žao ako bi oni i dalje svirali. Izvodjači nimške glazbe Tarianer Spitzbuam iz sela Tarjána su bili zadnja točka otpodnevnoga bogatoga programa, pri koj su se neki jur nestrpljivo ganuli u tanac i pred binom.

-Tiho-

Tanke žice pod peljanjem Rajmunda Filipovića

Tabor u Fedakovoj kuriji

Hrvatska manjinska samouprava u Kaniži i Letinji od 16. do 20 lipnja zajedno su priredile Hrvatski etnološki i jezični tabor u serdahelskoj Fedakovoj kuriji za djecu hrvatskoga podrijetla iz spomenutih pomurskih gradova. U taboru je sudjelovalo 18 djece iz Letinje, a 12 iz Kaniže.

Sudionici pred ulazom u Fedakovu kuriju

Cilj je tabora, kako reče voditeljica Marija Vargović, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave u Kaniži, bio je da se još potkraj školske godine sažmu ona znanja iz hrvatskoga jezika koja su naučena tijekom školske godine, da se okupe djeca s istim korijenima, kako bi se u njihovoj glavi iskristalizirao osjećaj samobitnosti, a prema njezinu mišljenju takav tabor daje i volju djeci da od jeseni nastavljaju učenje manjinskoga jezika.

Letinjska su djeca tijekom godine učila hrvatski jezik u okviru kružoka, a kaniška preko tečaja. Razina njihova znanja jezika otprilike je ista, stoga je upravo za njih tabor osmišljen.

Prvih dana vrijeme nije pogodovalo za vanjske programe, bilo je kišovito, no dosađivanja nije bilo. Uz dnevni red trebalo se pridržavati, ustajanje u osam, zatim jutarnja gimnastika, odnosno malo trčanja po ulicama Serdahela, potom zajedničko pripremanje za doručak. Spretno djevojčice svaki su dan pripremile doručak i večeru, a objed je bio osiguran u osnovnoj školi.

Prijepodne proteklo je u radu, učile su se nove i ponavljale poznate hrvatske riječi. Učiteljica Marija Čerčić i učitelj Stjepan Prosenjak pobrinuli su se da nauče nove hrvatske pjesme, a Marija Vargović uvježbavala je s djecom pomurske plesove.

Jedan dan je bio posvećen matičnoj domovini, učilo se o hrvatskoj himni, nastanku hrvatskoga grba, o krajevima Hrvatske, o njezinim prirodnim ljepotama.

Nije se zaboravilo ni na hrvatske pomurske običaje, djeca su učila kako se prave cimeri za svatove od učiteljice Biserke Kiš, osim toga održane su i druge radionice spretnih ruku, u kojima su izrađene slike, ukrašeni su crijepovi, mnogo se lijepilo od kolažnog papira.

Dječaci, naravno, nisu mogli bez nogometa, pa navečer na školskom dvorištu igrale su se utakmice. Jednog dana organiziran je izlet na Muru i na serdahelsku šljunčaru, gdje su svi iskušali kuharsko umijeće u pečenju slanine. Čika Androci čak ih je poveo i konjskim zapregama.

Posljednjeg dana pozvani su i roditelji na zajedničku večeru kada su djeca prikazala kratak program iz naučenog u taboru, pjevalo se, plesalo, nešto malo se govorilo i hrvatski, a „Sumartonski lepi dečki“, tamburaši iz Sumartona, pokraj logorske vatre svirali su hrvatske napjeve.

Osim svega toga što je bilo dobro u taboru, spavanje u vrlo udobnim sobama Fedakove kurije, tulumariti noću, kao što se to zbiva već u taborima, a roditelji bijahu svi jako zahvalni organizatorima.

Vilim Lukač, predsjednik manjinske samouprave u Letinji, ocijenio je tabor vrlo uspješnim, naime, njime su djeca dobila neko usmjeravanje prema čuvanju samosvojnosti, a preko njih i njihovi roditelji, koji su se na posljednjoj večeri vrlo dobro osjećali i dali podršku u nastavljanju učenja jezika i gajenja hrvatske kulture.

Beta

MOHAČ – Stipan Filaković, atletski trener športske udruge Mohácsi TE, koja ove godine slavi 120. obljetnicu utemeljenja, za dugogodišnji istaknuti i uspješni rad na polju atletike primio je priznanje Mađarskog atletskog saveza (MASZ) „Za podmladak mađarske atletike“. Visoko stručno priznanje uručeno mu je na skupštini Mađarskog atletskog saveza 31. svibnja ove godine na Fakultetu za tjelesni odgoj. Još kao aktivan športaš bio je član mađarske reprezentacije, a od 1976. radi kao trener. U proteklom razdoblju mladi atletičari koje je trenirao osvojili su 54 naslova prvaka Mađarske. Odgojio je brojne atletičare koji su ušli u sastav mađarske reprezentacije. Trenutno trenira Zoltána Kovácsa koji će u srpnju sudjelovati na omladinskom Europskom prvenstvu. Stipan Filaković već trideset godina radi u stručnoj srednjoj školi „József Marek“ u Mohaču gdje predaje tjelesni odgoj, te potiče mladež na ljubav prema športu i folkloru.

NYÍREGYHÁZA – Samouprave nacionalnih i etničkih manjina toga grada 19. srpnja organiziraju Kup državnih manjinskih samouprava. Organizatori susreta jesu Nyírsuli Kft. i sedam manjinskih samouprava u Nyíregyházi (ciganska, poljska, rusinska, armenska, slovačka, njemačka i ukrajinska). Posrijedi je državni manjinski športski, gastronomski i kulturni susret na koji se pozivaju državne samouprave zakonom priznatih 13 nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj. Prijavljene ekipe ogledat će se na malonogometnom turniru, kuhanju, kulturnim nastupom i u kuglanju. Susret će se odvijati pod pokroviteljstvom kancelar-ministra Pétera Kissa, a uz potporu Ureda premijera. Organizatori osiguravaju na gradskome nogometnom igralištu šatore za ekipe svih nacionalnih i etničkih manjina.

ZAGREB – I ove je godine, 17. srpnja, održana, (42. u nizu) međunarodna smotra folkloru u organizaciji Koncertne direkcije Zagreb, te pod pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora. Dvije su priredbe ovogodišnje Smotre bile posvećene odabranim temama: jedna govornim oblicima folkloru, a druga folkloru Gorskoga kotara. U prvoj, naziva »Govorimo i pjevamo hrvatski«, naglasak je bio na hrvatskome jeziku i njegovim dijalektima; bogatstvu i raznolikosti mjesnih govora, predstavljanju zdravica i drugih svadbениh govora, jurjevskih ophoda, božićnih čestitara itd. Te su izvedbe pratili i odabrani glazbeni i plesni programi. Drugi tematski program bio je predstavljanje folklorne tradicije Gorskoga kotara, odnosno današnje oblike njihova postojanja. Ovogodišnjoj Smotri nisu nazočili predstavnici hrvatskih KUD-ova iz Mađarske.

Baruni i No Thanx za petroviske PETNO-noći

Baruni su napravili pravi štimung

Najmladji obožavatelji Barunov

Prvo ljeto PETNO-festivala su dospili u Petrovo Selo tamburaški sastav Gazde, kot i Magazin. Predlani je kod nas gostovala Danijela Martinović, a lani je bio na vrhu dvodnevne manifestacije tamburaški bend Slavonske lole. Ljetos 5. julija, subotu, na petrovskoj bini izmjenično su nastupali kotrigi Barunov kot i Pinka-benda. Hrvatski gosti su zabavljali mnoštvo ljudi ne samo sa svojimi šlageri nek i s jačkami drugih izvođačev. Tako su „u duši“ med nami bili Mišo Kovač, Magazin, Bijelo Dugme, Vlado Kalember, Miroslav Škoro, Thompson, a naravno smo čuli i mogli uživati u cijelom repertoaru njegovih hitov iz prošlosti i sadašnjosti. Svojom otvorenošću, vidljivom voljom za muziciranje gradišćanskoj publici, od prvoga trenutka su pluli u simpatiji pjevač Danijel Banić i njegovi svirači. Prehladna noć je, međjutim, rano potirala domom publiku iako je čevap-djelaonica bila posipana s djelom sve do zore, kot i tancoši-konobari za šankom.

Druga atrakcija festivala je svakako bila grupa No Thanx, nedilju uvečer, s našim

pjevačem Erikom Škrapićem, gdo iako je imao tremu zbog publike (jer zna se doma su ljudi najkritičniji), izvan se to nije dalo viditi. Ov nastup je bio zapravo i promocija njegovoga novoga albuma, a sve te jačke je perfektno otpjevao mladi talentirani jačkar. No, on nije samo pjevao nek je poldrug ure skakao, tancao i nosio na hrptu pažnju većstotinu ljudi, ki su potihom napunili dvor kulturnoga doma. Najvećimi su bili dica, najmladja generacija ka su se za ovu priliku oblikla i majicu No Thanxa, a i napamet su znala skoro sve šlagere i jačiti. Erik je još i već jačak izveo po hrvatski, koje je, kako je i sam naglasio, preveo Petrovišćan Andraš Handler, a mogli smo se uvjeriti nisu te note zaman na putu da postanu hiti. No Thanx nije se mogao tako lako osloboditi od svojih obožavateljev, morali su za fajront još nekoliko jačak izguslati i hrabreno stati pred opsadom mladih za autograme, za par riči ali samo za stisak ruku. Spomenute petroviske noći mnogim su dočarale smih na lice pak i veselje oko srca. Već je i zato vridno bilo simo dojt!

-Tiho-

Dva dane dugo su se u ovoj djelaonici pekli čevapi

No Thanx je dao burni koncert

Petrovišćan Erik Škrapić, No Thanxov jačkar, je bio najpopularniji na festivalu

Rič organizatora

Andraš Handler: „Mislim da je pobjeda svakako naša, jer će se proširiti po cijelom Gradišću, po cijeloj zemlji da je zopet bio jedan dobar festival u Petrovom Selu“

Hrvatsko kulturno društvo Gradišće u Petrovom Selu prvi put je 2005. ljeta priredilo, onda još trodnevni, etnofest s ciljem da svako ljeto se nudi, ne samo za domaće nek i za širju okolicu, takova muzička paleta u koj se sve najde, od folkloru različitih narodnih grup do najpopularnijih bendova, tamburaških sastavova u Hrvatskoj. Ovako je PETNO-festival svenek nosio u sebi pretežito hrvatski karakter. 5–6. julija, na dvoru kulturnoga doma znova je bila velika gužva, ovde se je zabavljao dva dane dugo ki je voljan bio, ki je to kanio. Za obračun dvodnevne manifestacije smo prosili jednoga od glavnih organizatora Andraša Handlera, nedilju uvečer, pred samim nastupom popularne grupe No Thanx.

Andraš Handler

Po mišljenju organizatora koliko su bili uspješni ovi dani?

– Čera smo imali za koncert, za hrvatski večer Barune iz Hrvatske ter Pinka-band iz Petrovoga Sela. Barune smo s velikimi očekivanjima primili u našem selu, i mislili smo da će zavolj njih doći čuda ljudi. Malo je bilo ljudi ispod toga broja što smo očekivali, i ovako smo zadovoljni, ali falili su nam oni standardni ljudi ki su obično mogli doći na naše priredbe, recimo iz drugih sel Gradišća, no uglavnom smo zadovoljni subotnjim večerom. Danas, nedilju, smo imali jur po običaju folklorno otpodne, imali smo polag domaćih društava, HKD Gradišće, zbor Ljubičica, diče folkloršaše, došli su nam gosti Slovenci iz Gornjega Senika, imali smo tamburaše iz Koljnofa, a nimški bend nam je predstavio švapsku limenu glazbu. S tim smo završili kulturni program PETNO-festivala, i na kraju nam je ostao još jedan koncert, koji je upravo pred nami, a to je koncert No Thanxa.

Dobro znamo da je pjevač spomenutoga benda Petrovišćan. Šikalo vam se je pozvati ovu grupu, koj će biti ov prvi nastup u Petrovom Selu?

– Da, to je bio jedan uzrok što smo je pozvali, kad još nisu bili nigdar u Petrovom Selu, i kako si rekla, pjevač Erik Škrapić je rodom iz našega sela i je bio dugoljetošnji

član, organizatora festivala HKD-a Gradišće. Što je još važno, što moram svakako spomenuti da je Erik čudaputi izjavio u razni intervjui da je on Hrvat, štoveć neke je No Thanxove jačke pjevao i na hrvatskom jeziku, tako na Viva Comet-gali, na radiju ali svagdir po cijeloj zemlji.

Kako se skupastavu programi za ove dane, kako se odlučuje koje grupe budu pozvane na PETNO?

– Kad govorimo o ovoljetošnji gosti, za Barune, onda moram reći da su oni u zadnji ljeti zaistinu najpopularniji u Hrvatskoj. Svako ljeto pobjeduju na razni festivali, prošlo ljeto su bili najslušaniji bend na Narodnom radiju, i zato smo mislili da ćemo ih pozvati ljetos. A kako se sastavi PETNO-program? Imamo sjednicu i onda se začme „licitiranje“, kade svi povu svoja mišljenja, koji su oni bendi ke bi mogli pozvati, kako stojimo financijski, imamo li mogućnosti za naticanje, i ako sve to zamemo u obzir, onda se izaberu konačni pozvaniki. Vik pokušavamo pozvati neko novo, dosad još nepoznato društvo da predstavimo i za većinski narod, a i za ostale ljude u Petrovom Selu kulturu drugih narodova, drugih manjin u Ugarskoj.

Spomenuo si „kako stojimo financijski“? I kako stojite, jeste li dobili odnekud kakovu potporu?

– Imali smo neka naticanja, od Hrvatske državne samouprave, od Zaklade za nacionalne i etničke manjine u Ugarskoj smo dobili znatnu materijalnu potporu, a ostalo ćemo pokriti iz ulaznic, iz raznih dohotkova, što smo još imali na ovoj priredbi.

Prošli tajedan je u Filežu koncertirao Miroslav Škoro, čera su ovde bili Baruni, a vrijeda će nam pjevati Miroslav Škoro u Hrvatskom Židanu. Što misliš, je ovo potrebno da ovako gusto pozove Gradišće hrvatske izvodjače?

– U Ugarskoj zapravo to nije bilo trend da tako često pozivamo goste, ali to svi znaju da Petrovo Selo već ljeta dugo organizira priredbu pod imenom PETNO-festival. Mi nećemo

zbog toga odustati od našega projekta, što se u hrvatski seli držu razne priredbe. Medjutim, ova gustoća koncertova nikako nije dobra jer to ipak rašica ljude ki nisu jur koncentrirani na jedno mjesto. U današnji financijski okolnosti malogdo si more dopustiti da ide na sva mjesta, znači iz ovih navedenih priredba ljubitelji glazbe moraju izabrati samo jedno mjesto, kamo će i proći.

Zašto je ovo toliko važno za HKD Gradišće da imaju svoje dva dane u domaćem selu?

– Jednostavno mi smo ono društvo u Petrovom Selu kim je stalo do hrvatske kulture, pa nam je i važno da organiziramo takove priredbe.

Zato se već vidi da ste svi trudni (umorni), ali sa zadovoljstvom?

– Kad zadnji akord bude tamo na bini od No Thanxa, onda ćemo s jednom čašom piva još nazdraviti. A ono što je bilo, kako stoju financijske stvari, koliko se je sve ovo isplatilo, koliko nije, to će se viditi sljedeći tajedan. Ali ja mislim da je pobjeda svakako naša, jer će se proširiti po cijelom Gradišću, po cijeloj zemlji da je zopet bio jedan dobar festival u Petrovom Selu!

-Timea Horvat-

Paraolimpijci i nadareni rokeri

Nadam se kako se moj sugovornik neće ljutiti što je tako dugo čekao da se objavi ovaj napis, nakon našega više nego ugodnoga razgovora. Njegov sin i moja kći idu zajedno u razred i jednom sam Jocija upitala što on danas radi pa smo se raspričali. Nekadašnji, tada jako mladi ravnatelj martinačke osnovne škole zamjenik je ravnatelja u jednoj od najvećih pečuskih srednjih stručnih škola, čovjek koji ima puno hobija, a s jednim menadžerom upoznat ćemo vas i u ovom napisu.

Prije 13 godina sam bio u Martincima, započinje naš razgovor Joci. Godine 1995. sam otišao raditi u Martince, izabran sam za ravnatelja škole, ravnatelja Športske dvorane, okupio sam Ženski pjevački zbor Korijeni. Imali smo tada malonogometnu juniorsku ekipu, s kolegom Vilijem Trombitašem radili smo seosku televiziju, puno toga smo mi tamo radili. Ali nakon dvije godine, 1997,

Poziv

József (Joci) Hári „Hájo” moli sve one koji mu mogu pomoći u traženju novih olimpijskih nada i talenata neka mu se obrate. Njegovi učenici Dorottya Baka i Tamás Sors sudjelovat će u paraolimpijadi u Pekingu te se očekuje kako će osvojiti i olimpijska odličja. Zbog toga Joci Hári traži i ovim putem sponzore za njihove treninge i popravlanje uvjeta treniranja plivanja. Ako imate mogućnosti, pomozite nadarene paraolimpijce. Sve obavijesti na telefonu 06 20 583 3365. Novčanu potporu možete uplatiti na račun:

Siklós és Vidéke Takarékszövetkezet
50600131-30078680-61000014.

vratio sam se u Pečuh, na svoje prvo radno mjesto, u Srednju stručnu školu 508 i tamo radim i danas, a od 2000. godine zamjenik sam ravnatelja. Velika je to srednjoškolska ustanova koja broji do tisuću i šesto učenika, 130 nastavnika i pedeset razreda. Odnedavno škola nosi ime Srednja stručna škola „Károly Simoni“. Jedna je od najvećih škola ne samo u Baranjskoj županiji već i šire u regiji.

Joci je u Pečuhu pohađao srednju školu, služio vojni rok, na Filozofskom fakultetu završio struke hrvatski jezik i književnost te povijest, i danas predaje povijest. U školi gdje radi ima i mnogo učenika iz Podravine, tako i iz Martinaca, Lukovišća i Starina. Uvijek mu je drago kada ima naše hrvatske djece, poznaje našu djecu i njihove roditelje, koje poznaje otprije iz svojih mladih dana. Dvadesetak učenika Hrvata pohađa Jocijevu školu. Planira i u svojoj školi ustrojiti kružok hrvatskoga. Zasada nema tih uvjeta ni interesa iako u knjižnici ima desetak knjiga za učenje hrvatskoga jezika koje je Joci kupio lani. Imam mnogo interesa, puno toga me zanima, nastavlja Joci. Kao menadžer počeo sam raditi s paraolimpijkom Dóri Pásztor. Naime, njezina mama je radila u našoj školi kao pedagog, i tako smo se upoznali. Znala je da volim šport, djecu i da imam znanaca, a ona je tražila menadžera koji će pomoći da se Dóri reklamira, da se nađu sponzori za putovanja i treninge. I tako sam ja ušao u to. Počeo sam raditi s Dóri i imali smo puno uspjeha, bili smo na paraolimpijadi u Ateni 2004. godine. Bila je tamo cijela Dórina obitelj, bilo nas je trideset u Ateni, i navijali smo za nju koja je osvojila zlatno odličje. Izdali smo i dvije knjige (Aranyos lány i Athén, második felvonás.) napravili smo i

dokumentarni film o Dóri. Sada se također, uz posao, bavim i menadžerstvom, menadžer sam pečusko sastava Peet utemeljenog 2000. godine što ga čine četiri mlada talentirana glazbenika: bubnjar Zoltán „csüli” Tóth, te gitaristi András Matisa, Péter Tóth i Balázs Pvužrina. Oni sviraju englesko saksonski rok. Veoma su dobri i nadareni i vole svirati. Organiziram nastupe, imamo i jedan izdani CD «Fele sem igaz» izdan 2006. godine, uskoro izlazi novi CD. Lani smo imali četrdesetak koncerata, do sredine ove godine imali smo ih već tridesetak. Tražim kontakte, organiziram koncerte, prodajem ih, brinem se o izdavanju CD-a, sponzoriram i sve ono što je u pozadini djelovanja jednog takvog sastava. Imam mnogo kontakata, što mi pomaže u ovom poslu. Sastav Peet je danas u regiji, možda i u Mađarskoj, jedan od najboljih mladih talentiranih rok sastava. Treba im još dvije godine i bit će najbolji, po mome mišljenju. Njihova alternativna glazba, takozvani englesko-saksonski rok ima svoje poklonike.

Nadam se kako ću ih ubuduće uspjeti uspješno promovirati i u Hrvatskoj. Imamo kontakte u hrvatskoj Baranji, ali bismo željeli nastupati u Osijeku i Zagrebu, željeli bismo svirati i koncentrirati na hrvatskome moru – govorljiv je Joci.

I na kraju ovoga napisa zaključujem: Joci Hári smatra kako se mi, Hrvati u Mađarskoj, slabo prodajemo, slabo prodajemo svoj kulturni i ini produkt, a mogli bismo iskoristiti mnogo toga u tom kontekstu. Mladi Hrvati traže nove sadržaje u svim vidovima života, tako i u glazbi, športu, kulturi, na što se slabo nalaze odgovore, smatra moj sugovornik, koji je pomalo sa strane, ali pomno prati našu hrvatsku zbilju.

bpb

Trenutak za pjesmu

Ferdinand Sinković

Simfonija

Hoteći nešto djelati u lozi,
Opazim razne boje okolo.
Ne rivaju se najper oholo
Ipak do srca govor mi dolazi:

Gle – mi smo ovde kot poslanstvo
sunca.

Med sobom razno rasporedjene,
Žutkaste breze, jelve zelene,
Na kita nam se mirno ptica sunča.

K ovomu slušaj der simfoniju,
Sastavnu skrovno lišća šušnjanjem,
Izvrzni inštrumenti sviraju.

Odakle dirigira dirigent?
Bori zeleni glavom klimaju,
Orkestar pratu nujnim božanjem.

Priznanje Emi Kammerhofer za 50-ljetno pedagoško djelovanje

U okviru trodnevne majuške priredbe Hrvatov u Bizonji, načelnik sela Robert Kammerhofer ter predsjednik bizonjske Hrvatske manjinske samouprave Matija Šmatović nisu zabili dvim jubilarnim pedagoginjam čestitati i prikladati skroman dar za zlatna ljeta pedagoškoga djelovanja. Učiteljica matematike Katalin Mezei generacije je podučavala, dokle je Ema Kammerhofer znanje ruskoga, zatim hrvatskoga jezika pretočila u mlade glave. Danas su bizonjske učiteljice, slavljenice toga otpodneva, u mirovini, a Emu Kammerhofer smo mogli uloviti poslije svetačnosti samo za nekoliko riči pokidob se je paščila na spravišće s jednim bivšim razredom.

– *Jako mi je rado da su mi danas, na Dan hrvatski, čestitali. Sretna sam da sam ovo vrijeme dočekala. Pedeset ljet je dugi čas u životu človljaka. Od ovih 50 sam 42 ljeta podučavala u mojem rodnom selu Bizonji. Rado sam išla u školu, rado sam podučavala, ljubila sam dicu, svagdar smo se dobro čutili. Sada su jur moji učenici odrasli, roditelji ili stari roditelji nastali, i kada se sretnemo danas, svagdar imaju lipe riči k meni. Dugo vrijeme sam podučavala hrvatski jezik, tance,*

jačke, hrvatske običaje, dica su ljubila hrvatski jezik, jačke, plese. Kada su završili osmi razred, moji školari, imali su mogućnost i priliku ki su zgotovili hrvatski jezični ispit, neki su išli u hrvatsku gimnaziju u Budimpeštu, na Visoku školu u Sambotel, i one su danas, moje dvi bivše učenice, nastavnice hrvatskoga jezika ovdje u Bizonji. To mi je posebna čast i ja je prosim da nastavu sve ono ča sam ja i moje kolegice počele. Kako je rekla negdašnja pedagoginja, kad bi se vratila u prošlost i opet bi morala izabrati ku profesiju, to bi znova bilo pedagoško zvanje. Tako se ni najmanje ne moremo čuditi da i nje kći je postala školnikovica matematike i fizike, a trenutačno je zamjenica direktorice u domaćoj školi, ka će biti od jeseni dvojezična. Ona je jedna med djelatnicama ka se pomina med školskimi stijenama po hrvatski. O upeljanju dvojezičnoga modela u školsku nastavu je rekla moja sugovornica da učiteljice neće lakag posao imati pokidob u Bizonji jur ni mladi roditelji ne govoru po hrvatski, i zato će biti još teže u naredni ljeti sačuvati i zadržati ov jezik. Ema Kammerhofer službeno je od 1994. ljeta u mirovini, ali potom je još pet ljet podučavala hrvatski jezik

za dicu od 1. do 8. razreda u svojoj obljubljennoj školi. Nažalost, mirovina je došla s bolešću, tako je potrbno i vračitelja gustokrat posjetiti, ali kako je rekla, još se ufa da nekoliko ljet će moći još ovako živiti. Bog joj neka da tu milost pod hrvatskim nebom.

–Tiho-

Predstavljena pjesnička zbirka *Usidrena tajna*

Književno-likovno društvo „Rešetari” iz Rešetara predstavilo je u subotu prvu zbirku pjesama „Usidrena tajna” Vere Vuletić. U Poglavarstvu rešetaračke općine zbirku su predstavili urednik Ivan de Villa, mr. sc. Ivan Slišurić, književnik, i autorica prof. Vera Vuletić.

Vera Vuletić rođena je u Derventi i za vrijeme rata napušta rodni grad. Nastanjuje se najprije u Splitu, a od prošle godine, nakon prerane smrti muža, dolazi u Okučane. Preuzima vođenje tvrtke koju je osnovao njezin Zvonko „ART KOV”.

Zbirku pjesama „Usidrena tajna” posvetila je svojem voljenom suprugu i rodnoj Derventi. Nakon uvodnih riječi o knjizi koje je kazivao mr. sc. Ivan Slišurić i sama autorica uspjele poetske večeri, stihove su govorili su Andrijana Čeliković *Oh da mi je ljubav, Usidrena tajna*, dr. Radimir Dumičić *Ljubav, Bez tebe*, Alojz Cindrić *Močvara, Sve će proći, Moje zvijezde*. Glazbeni program izveli su pjevačka skupina „Slavča” i duo „Prijatelji” iz Splita.

Rešetaračko Književno-likovno društvo već tradicionalno organizira Rešetarački susret pjesnika. Susret okuplja stvaratelje iz domovine, susjednih i svih zemalja svijeta u 'najpjesničkijemu' slavonskom selu – Reše-

tarima. Hrvatski pjesnici iz domovine i iseljeničtva, profesionalci i amateri, već više od desetljeća, a među njima i profesorica Vera Vuletić iz BiH, sastaju se i izdaju zbornik Susreta i svoje pjesničke zbirke u slavonskim Rešetarima. Svake godine veliku potporu tim pjesničkim okupljanjima daje i Hrvatska

matica iseljenika, lanjski dobitnik plakete Susreta.

Ove će se godine pjesnici u Rešetarima okupiti 26. rujna, a svi budući sudionici mogu se javiti predsjedniku Društva na adresu ivan.de-villa@t-com.hr.

bpb

Bogatstvo...

Petroviski pjesnik, fizičar i jedan od najpoznatijih „Petrovišćanov” Lajoš Škrapić (Lukačev), ove dane je navršio 70. ljet svojega žitka. S ovom fotografijom iz davne prošlosti, na koj je njegova familija, željimo našem Lajoš bačiju, čuda zdravlja, veselja s nukići i još mnogo-mnogo petroviskih redic

GARA – Kako nas je obavijestio predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave Stipan Krekić, zajednica bunjevačkih Hrvata započela je obnovu križa koji je smješten na križanju Bunjevačke ulice i novoimenovane Ulice Nikole Pančića. Ploče za prostor oko križa poklonila je garska pekara. Radovi će biti dovršeni ove jeseni, do župnoga proštenja.

GORNJI ČETAR – U ovom južno-gradišćanskom selu će od 25. julija, petka, tri dane gostovati člani Folklor'noga ansambla „Ivan Goran Kovačić“ iz Siska. HKD Četarci prošli mjesec je prvi put pohodio prijatelje u hrvatskom gradu, a sad su oni pozvani na Hrvatski dan Gornjega Četara. Gosti će 26. julija, subotu, dopodne posjetiti povijesne i kulturne znamenitosti Sambotela, a odpodne će se pripremati na kulturni program. Hrvatski dan se začme u 16 uri s povorkom folklor'ašev, a od 18 uri nastupaju Folklor'ni ansambl Ivan Goran Kovačić iz Siska, HKD Veseli Gradišćanci iz Unde, Tamburaška grupa Vlahija, mišani jačkarni zbor iz Gornjega Četara ter HKD Četarci. Svetačni dan se zatvara zajedničkim druženjem, uz svirku petroviske Pinkice. Na zadnji dan gostovanja će Siščani pohoditi i četarsku Goricu, pogledati kapelu, Muzej željeznoga zastora, a pravoda će se kušati i ovdašnje črljeno vino.

MOHAČ – Hrvatska samouprava grada Mohača od 20. do 27. srpnja organizira hodočašće u Hrvatsku. Opširnije obavijesti zainteresirani mogu dobiti od predsjednice Marije Nemet Barac na telefonu (69) 505-515 ili (20) 366-3449.

MOHAČ – Od 17. do 20. kolovoza u Mohaču će se održati već tradicionalna Međunarodna smotra folklor'a. Prva tri dana sudionici festivala predstaviti će se samostalnim programom, četvrtog, završnog dana priređuje se mimohod kroza središte grada, a smotra završava velikim gala programom.

Izložba u Senandriji

Dana 21. lipnja povodom dana Sv. Ivana, odnosno Ljetnog festivala u Senandriji, s početkom od 18.30 u Umjetničkome mlinu otvorena je izložba triju hrvatskih, zagrebačkih umjetnika: kipara Petra Barišića, slikara Vatroslava Kuliša, odnosno keramičarke Andreje Bassi.

Sve nazočne goste i umjetnike pozdravili su gradonačelnik Senandrije dr. Ferenc Dietz i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić. Ferenc Dietz istaknuo je povod organiziranja ove izložbe: tijekom Ivanjdana, na najvažnijem blagdanu senandrijskih Hrvata, otvoriti vidik manjinama, odnosno cijelome svijetu. Ivan Bandić ispričao je svoje dojmove, te pohvalio gradonačelnika što je spojio više kultura, od mora, tj. od Jadrana, sve do Velike Britanije (drugi zbratimljeni grad Senandrije je Huntingdon), odnosno što je uspio okupiti tako veliki broj ljudi sa različitih strana svijeta zahvaljujući umjetnosti.

Izložbu su otvorili povjesničari umjetnosti dr. Leonida Kovač i Miroslav Gašparović, koji su nam ujedno i dali stručni uvod u svezi svega onoga što smo mogli pogledati na toj maloj, ali bogatoj i prekrasnoj izložbi.

Petar Barišić jedan je od najistaknutijih konstruktivističkih kipara u Hrvatskoj. Iz mnogobrojnih svojih djela g. Barišić izabrao je četiri 'kipa' koje nam je donio u Mađarsku i sa svojim monumentalnostima dočarao publiku: Složenica (2003), Prostorna zavjesa (2003), Zvučni mobil (koji se pokreće i daje glas, 2007), Objekti reljefi (2008). Djelo zvano Složenica slično na veliku kocku koja se sastoji od niz manjih kocaka – a zapravo izgleda kao velik labirint. Kako nam reče, Složenica je sastavljena od 125 kocaka i budući da je svaki put trebaju ponovno slagati, dio po dio, kocku na kocku, tako na svakoj izložbi izgleda drugačije ako gledamo detalje, a bit djela ostaje isti. Zvučni mobil

dio je veće izložbe koja će se organizirati sljedeće godine u jednoj crkvi u Sloveniji. Svi će 'kipovi' biti pokretni i dati poseban zvuk. Dio po dio pokrenut će pojedine radove u akustičnoj dvorani crkve, koja će nakon nekog vremena dati zaglušnu buku. A što je najzanimljivije, nakon nekog vremena odjednom će stati svaki kip, nastat će potpuna tišina, a zatim će se opet pokrenuti. Taj će se proces ponavljati cijelo vrijeme. Najmonumentalnije djelo, zvano Objekti reljefi, sastavljena je od 400 komada, izgleda poput pisma. Umjetnik želi saznati kako ljudi reagiraju na ovo djelo. Gluha, ali svečana bjelina pojedinih geometrijskih elemenata daju posebnu sjenu, koja jače djeluje na promatratelja nego samo djelo – to je zapravo dematerijalizacija, umjetnik stvara po inverziji.

Vatroslav Kuliš predstavlja suvremenu umjetnost u kojoj reflektira na tradiciju i dileme likovne umjetnosti 20. stoljeća. Karakterizira ga stvaralačka energija i ekspresivno slikarsko izražavanje čime određuje svoju umjetnost. Izložene su slike iz ciklusa Herbarium Pictorum, koja ostaje na tlu stilarne ekspresivnosti, međutim, izrazitije mjesto zauzimaju materijali i tehnika stvaranja. Jako su karakteristične i boje na ovim slikama, koje snažno djeluju na promatratelja.

Andrea Bassi bavi se slikarstvom, keramikom te i crtanim filmovima. Gospodica ovom svojom izložbom želi nam dočarati ljepotu pomoću keramije. Možemo pronaći slike, prelijepe tanjure i kutije koje u raznim bojama i prekrasnim motivima dočaraju nam umjetničku ljepotu, odnosno umjetničinu ljubav prema svojim djelima.

Nakon izložbe slijedio je mali prijam, gdje smo mogli okusiti pravu dalmatinsku hranu i vina. Izložba je otvorena cijelog ljeta, do 10. kolovoza.

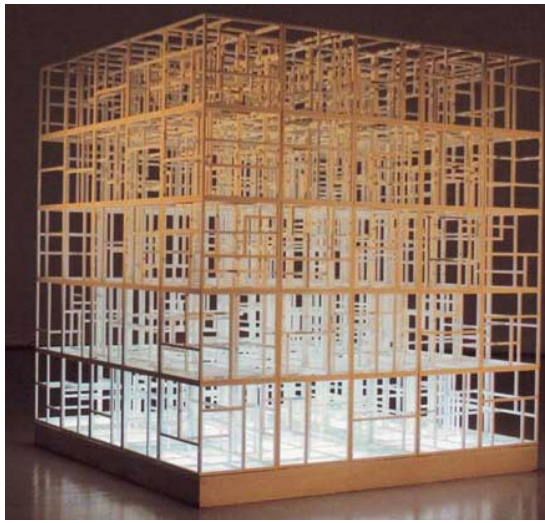
Bea Letenjei

Ivanjdan u Senandriji

Dan Sv. Ivana, tj. Ivanjdan tradicionalni je blagdan senandrijskih dalmatinskih Hrvata. To je zapravo zajednički blagdan koju su Hrvati ovoga grada uvijek proslavljali. U svojem izvornom obliku slavili su ga do 1930. godine, a poslije od 70-ih godina su obnovili taj običaj, koji je postao tradicionalnim. Proslavu Ivana su oživili, štoviše svake godine nešto novo i raznoliko dodali organizatori, tj. Hrvatska manjinska samouprava u Senandriji.

Ove godine, 21. lipnja, proslava Ivanjdana bila je povezana s otvaranjem Senandrijskoga ljetnog festivala. Svečanost je započela dalmatinskom svetom misom, na kojoj su pjevali Zbor Sv. Cecilije i klapa Faroski kantaduri iz Staroga Grada. Praznujuće mnoštvo u pratnji dalmatinske zastave došlo je pred gradonačelnikov ured, gdje je najmlađi i najstariji Dalmatinac zamolio gradonačelnika dr. Ferenc Dietza za svečano otvaranje Ivanjdana i Ljetnog festivala, te mu poklonili bocu rakije i košaru slatkiša. Nakon otvaranja programa, svećenik je posvetio dalmatinsku zastavu i zajedno su molili u čast blagdana. Sam Program je priređen na Glavnom trgu, blizu spomenutog ureda. U izvedbi klape Faroski kantaduri poslušali smo tradicionalne hrvatske pjesme. Nakon njih je nastupio i Folklorni ansambl „Luč“ koji je izveo Dalmatinsku svitu, koreografiju Antuna Kričkovića. Gradonačelnik u svečanom govoru, nakon prekrasnog programa, naglašavao je važnost djelovanja Hrvata u Senandriji, i posebno je istaknuo najvažnije goste: gradonačelnika Staroga Grada Viska Haladića, gradonačelnika Huntigdona i veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Ivana Bandića. Senandrija i ove godine čeka sve znatijelnike s bogatim i raznolikim programom. Naravno, gospodin Dietz ovdje je isticao najvažnije hrvatske programe tijekom Ljetnog festivala. U prvom redu spomenuo je ivanjdansku proslavu i zahvalio organizatorima i svima koji su nastupili i dočarali more, Jadran, ovoga lijepog sunčanog dana. Tijekom ovog ljeta tri puta (15. 16. i 17. kolovoza) kazalište Csokonai iz Debrecina izvest će Držićevu dramu Dundo Maroje, povodom 500. obljetnice rođenja pisca. Nastupat će još i orkestar Vujičić koji njeguje narodne hrvatske pjesme.

Nakon svečanog otvaranja Ivana, odnosno Senandrijskoga ljetnog festivala, otvorena je izložba triju hrvatskih, zagrebačkih umjetnika (kipara Petra Barišića, slikara Vatroslava Kuliša i keramičarke Andreje Bassi) u Umjetničkome mlinu, gdje je su veleposlanik Ivan Bandić i Ferenc Dietz pozdravili umjetnike i sve nazočne. Izložbu su

otvorili dr. Leonida Kovač i Miroslav Gašparović, koji su nam dali stručni uvod za bolje razumijevanje izložbe, odnosno umjetnika. Svečanost je nastavljena veselicom na Pijacištu (na Trgu daru). Prije ponoći upalili su ivanjsku vatru. Tkogod ju je preskočio, zaštitio je sebe od svake bolesti, svoju ljubav je užario, odnosno ljubavne parove ova vatra je spojila za cijeli daljnji život.

Ovoga dana počasno mjesto zastupali su gosti iz Staroga Grada, zbratimljenoga naselja. Ovo prijateljstvo već traje 8-9 godina, a službeno od 2001. godine. Kako je gradonačelnik Staroga Grada Visko Haladić rekao, Senandrija je tražila ovu vezu, a oni su željeli pomoći malom broju Hrvata koji žive u gradu – kako bi osvježili osjećaj da su njihovi preci došli iz Dalmacije. Zahvaljujući zajedničkom radu, službeno su postali dobri prijatelji, međutim, tijekom dugih godina rodile su i prave osobne veze. U prvim godinama suradnja je u prvom redu značila umjetničku vezu: organizirali su razne izložbe u oba grada. Poslije su pronašli mnogo sličnosti između Senandrije i Staroga Grada, ne samo u izgledu (mislimo ovdje na arhitekturu) nego i u kulturi. Ove godine nastupala je klapa Faroski kantaduri iz Staroga Grada, koji nažalost nisu mogli doći u punom sastavu zbog početka turističke sezone. Klapa je osnovana 1965. godine, ali tada se još zvala Boduli. Današnje ime su dobili prema antičkomu gradu Pharosu pronađenom u blizini Staroga Grada, sagrađenom 385. godine prije Krista.

Klapa svojim radom želi njegovati tradiciju hrvatskih pjesama, osobito iz Staroga Grada. Imaju široki repertoar, pjevaju tradicionalne hrvatske pjesme, dalmatinske te sakralne pjesme. Njihovi su članovi amateri, svi imaju drugu profesiju (ekonomist, zemljoradnik...), a povezuje ih ljubav prema pjesmi. Pjevaju po sluhu, a pjesme prelaze s koljena na koljeno.

Bea Letenjei

Zaragoza 2008

U subotu, 14. lipnja, u španjolskoj Zaragozi otvorena je za posjetitelje Svjetska izložba EXPO 2008. U glavnom gradu španjolske pokrajine, u Zaragozi, izložbu je svečano otvorio kralj Juan Carlos uz nazočnost 2500 uzvanika, među kojima su bili i najviši predstavnici vlasti i veleposlanici 105 država. Glavna tema ove velike izložbe jest voda i održivi razvoj, gdje se kod svih izlagača velika važnost pridaje našem planetu i njegovoj budućnosti. Na ovoj izložbi predstavljene su gotovo sve zemlje svijeta sa zanimljivim paviljonima i nastupima.

Prvog dana izložbe i Hrvatska je otvorila vrata svoga paviljona, gdje nastavlja svoje vrlo uspješne nastupe na svjetskim izložbama i predstavlja se s projektom „kap vode, zrno soli“. Valja reći da posjetitelji hrvatskog paviljona prvo mogu vizualno ući u more, zatim će proći bazenima sa solju i nakraju letjeti nad morem i Plitvičkim jezerima. U sklopu te izložbe 29. lipnja u Zaragozi će se obilježiti i nacionalni dan Republike Hrvatske. Tu svečanost sa svojim dolaskom uveličat će predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić. Na službenoj ceremoniji izložbe nastupit će i Klapa Sinj i plesna skupina Liberdance iz Hrvatske. Hrvatska riječ i tradicija bile su zastupljene i od 18. do 20. lipnja, naime, u tom razdoblju na izložbi su sudjelovali i orkestri Vujičić i Söndörgö te četvero plesača iz Pečuha koji su između ostalog predstavili i ljepotu folkloru Hrvata u Mađarskoj. Na poziv mađarskih organizatora u zabavnom dijelu jedne večeri nastupali su naši orkestri te dva sadašnja plesača i dvije bivše plesačice KUD-a Tanac. Vrhunski svirači i veseli plesači uz pratnju orkestrara izveli su predivne baranjske, bunjevačke i podravske plesove, s kojima su zaslužili veliko priznanje gledatelja. Posjetitelji kongresne dvorane divili su se prekrasnim plesovima naših plesača i bili su oduševljeni svirkom.

Inače, organizatori u 92 dana očekuju oko sedam milijuna posjetitelja. Osim izloženih zanimljivosti zainteresirani na 12 pozornica dnevno imaju priliku vidjeti raznovrsne koncerte, predstave. Izložba u španjolskoj Zaragozi traje do 14. rujna.

Renata Božanović

PEČUH – Tijekom ljeta svake srijede od 19 sati na trgu ispred pečuškoga Nacionalnog kazališta održavaju se plesničnice u organizaciji pečuškoga Središta za kulturu. Među tim plesničnicama dvije je svirati Orkestar Vizin: hrvatsku i makedonsku, a na obje je zainteresirane plesu podučavala Vesna Velin i József Szávai. Hrvatska je plesničnica održana 16. srpnja, a makedonska će biti 6. kolovoza. Krilatica te priredbe već je dugo godina: „Ako je srijeda, onda je plesničnica!“. Tim pozivom organizatori svakoga rado očekuju svake srijede na trgu pred zgradom pečuškoga kazališta.

ZAGREB – Hrvatsko-mađarski dogovor o zamjeni dionica između Ine i Mola dobio je službenu potvrdu. Naime, na margini Croatia Summita, treće međunarodne konferencije koju hrvatska Vlada organizira svake godine početkom srpnja u Dubrovniku, o tome su razgovarali premijeri Ivo Sanader i Ferenc Gyurcsány. Dogovori o zamjeni dionica, na temelju kojeg bi Ina stekla dio vlasništva nad Molom, i Mol povećao svoj udio u Ini, već dugo traju. Čini se da je motiv te transakcije u prvom redu zaštititi se od „treće strane“, odnosno od mogućega neprijateljskog preuzimanja, koje bi moglo biti u interesu konkurentima. I premijer Sanader i njegov mađarski kolega Gyurcsány tvrdili su nakon bilateralnog sastanka da je to u interesu obje strane te će i Ina i Mol biti na dobitku. – Ujediti ćemo naše kapacitete u energetici i drago nam je što je to pitanje prva pokrenula hrvatska strana – kazao je mađarski premijer. Potvrđujući da je tako, Sanader je najavio da će se suradnja razviti i između Plinacroa i srodne mađarske kompanije. Hrvatskoj je to u interesu s obzirom na izgradnju plinovoda od Donjega Miholjca prema Mađarskoj. O pojedinostima energetske suradnje dvije će vlade razgovarati na zajedničkoj sjednici u Pečuhu 4. rujna.

MARTINCI – U organizaciji martinačke Hrvatske samouprave, kako je Hrvatski glasnik obavijestila njezina predsjednica Đurda Sigečan, u Martincima će se 19. srpnja održati već tradicionalno Hrvatsko veče. Večer počinje svetom misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi, a nastavlja se bogatim kulturnim i folklornim programom na otvorenome u kojem će sudjelovati Kulturno društvo Podravec iz Sopja, Kulturno društvo Seljačka sloga iz Brezovice, Orkestar Vizin iz Pečuha, Plesači kulturnog društva Martince, Ženski zbor Korijeni i Orkestar Podravka. Navečer slijedi Hrvatski bal na kojem će goste zabavljati poznati Gašo Band iz Virovitice te vatromet.

Drugi Tamburaški festival u Mohaču

U Mohaču je 28. lipnja priređen II. tamburaški festival koji je Gradska samouprava nedavno uvrstila među tradicionalne kulturne manifestacije grada. Tako se Grad uključio, a i ubuduće će sudjelovati i u organiziranju i u financiranju tamburaškog festivala koji je ove godine sudjelovanjem hrvatskoga tamburaškog sastava iz Požege dobio međunarodno obilježje. Za glazbeni dio programa bili su zaduženi su Zsófia Apró, idejni pokretač tamburaškog okupljanja, i Zoltan Horvat, član Orkestra „Vujičić“ i voditelj TS „Šokadija“ Šokačke čitaonice. Organizacijsko zaleđe i mjesto osigurala je Osnovna umjetnička ustanova „Lajos Schneider“, a tehniku gradski ured.

Prije godinu dana u gradu Mohaču, zahvaljujući mladoj, nadarenoj sviračici Žofiji Apró, ostvario se san mnogih tamburaša, naime, priređen je prvi Tamburaški festival. U gradu u 5-6 orkestara djeluje pedesetak svirača u suradnji s kojima je ustrojen prvi susret tamburaša u gradu pokraj Dunava. Nakon prošlogodišnjeg prvog uspješnog festivala, 28. lipnja, u subotu, u Mohaču je održan i drugi Tamburaški festival. U sklopu te priredbe u 15 sati otvorena je izložba starih narodnih glazbala u Muzeju „Dorottya Kani-zsai“, s naglaskom na hrvatskoj građi, koju je priredio Jakša Ferkov, voditelj Muzeja. Izložbu je otvorio Zoltan Horvat, voditelj tamburaškog orkestra Šokadija. Nakon otvaranja izložbe u 16 sati na otvorenoj pozornici u vrtu Umjetničke škole „Lajos Schneider“ počeo je program svih pozvanih tamburaških sastava. U prekrasnom ozračju pred mnogobrojnom publikom, u svečanom dijelu programa predstavili su se brojni orkestri. Organizatori su ugostili tamburaše iz susjedne Hrvatske, čuvene svirače iz Mađarske, a naravno u velikom broju nazočni su bili i mjesni sastavi. U kulturnom programu nastupili su učenici, TS „Bačka“ iz Gare, TS „Baranja“ iz Pečuha, TS iz Monoštorlije (Bátmonostor), Tamburaška

škola „Baterek“ iz Požege (Hrvatska), Orkestar „Racke žice“ iz Dušnoka, Ansambl „Söndörgö“ iz Senandrije (Szentendre), Orkestar „Lepi dečki“ iz Sumartona i Orkestar „Vizin“ iz Pečuha. Orkestar «Bisernica» iz Požege i njihova pjevačica Josipa Jurić, a kao završna točka svirao je Ansambl „Söndörgö“ iz Senandrije (Szentendre) koji je svojom temperamentalom svirkom začarao gledatelje. U programu nazočni su imali priliku čuti predivnu hrvatsku i mađarsku glazbu u izvedbi prisutnih tamburaških orkestara. Festivalu su sudjelovali i svi domaći orkestri iz Mohača. TS „Šokadija“, Tamburaška škola, Orkestar Józsefa Kovácsa Veršendija, TS „Orašje“ iz Vršende te Sándor Orsós iz mohača i njegov orkestar. Dok su se zadovoljni gledatelji vraćali svojim kućama, organizatori su sudionike bogato ugostili. S početkom u 20 sati u Omladinskom centru u središtu grada svi sudionici festivala svirali su na otvorenom. Osim samostalnih tamburaških izvedaba mogli smo čuti kako sviraju momci raznih orkestara zajedno. Veseli gosti mogli su se diviti predivnoj, virtuoznoj tamburaškoj glazbi. Do kasno u noć odzvanjala je milozvučna tamburaška glazba mohačkim ulicama.

Renata Božanović

Na visokim obroncima Mađarske

Nije čudo da Sjeverno srednjogorje spada među najljepše krajeve Mađarske. Tu možemo naći naše najviše, a ujedno i najljepše planine. Baš zato nas je razrednica učiteljica Monika povela na to mjesto na trodnevni izlet. Mnogi nismo bili ondje.

Ujutro smo se probudili pospano, ali jutarnji svjež zrak nas je probudio. Srećom, tog dana bilo je lijepo vrijeme i tako smo imali mogućnosti i za programe na otvorenom. Nakon sedam sati putovanja dobro nam je došla šetnja u škanzenu Hollókőa, koji se nalazi na listi svjetskog nasljedja. Bilo je zanimljivo pogledati kako su ljudi nekada živjeli, možda bi bilo dobro i nama isprobati živjeti bez telefona i računala. Ne znam da li bismo izdržali.

Utvrda Sirok jako nam se sviđala jer je puna tunela, moglo se hodati i skrivati u

njima. Cure su vrištale kada smo ih uplašili.

Toga dana posjetili smo i najviši vrh Mađarske Kékes. Vrlo je bio lijep vidik s 1014 metara. Umorivši se od velike šetnje, stigli smo na naš smještaj, ali nakon malog osvježjenja nitko nije mislio na spavanje. Svi smo se natrpali u jednu sobu i slušali naše omiljene glazbe.

Drugi dan jedva smo stigli na doručak jer smo rano trebali krenuti. Prva naša postaja bila je jezero Mohos. Malo smo htjeli prošetati u šumi, ali se to pretvorilo u veliku šetnju – jer smo zalutali. Fatio nam je kompas, ali tko je mislio da bi ga bilo vrijedno ponijeti. Malo smo se smirili kada smo uvidjeli jezero odakle smo krenuli, ali kako bismo tamo stigli, trebali smo preskočiti potok. Mogli smo isprobati naučeno iz tjelesnog odgoja, kako se skače udalj. Izgleda da smo to dobro usvojili jer nitko nije pao u potok.

Nakon mnogih prepreka stigli smo u špilju Aggtelek. Prekrasni stalagmiti i stalaktiti dali su razne oblike.

Najveći doživljaj nam je bio kupati se u špilji u Miskolctapolci. Iz tople vode nitko nije htio izaći. Nije izostalo ni prskanje djevojaka, no poslije smo žalili jer smo mnogo trebali čekati da im se kosa osuši.

Treći dan smo posjetili Vizsoly, gdje smo pogledali poznatu Bibliju. Putujući kući, još smo zastali u Budimu na ručak, gdje je na benzinskoj crpki bio susret motorista. Divili smo se lijepim vozilima. Prema kući svi smo bili nešto tiši, svatko je znao da nam je to bio posljednji zajednički izlet.

Stjepan Turul
Serdaheľ, 8. razred

Izradila: Dijana Kovachi
iz Fifehaza

Hrvatsko-nimški čitalački tabor za četarske školare

Jako lipo mjesto smo si izbrali u Novi (Zalska županija) za naš ovoljetošnji hrvatsko-nimški čitalački tabor, kade nam je hudo i dobro minulo vrime. Dobra ideja je bila hrvatsku i nimšku dicu skupa odnesti iz četarske škole jer ovako su međusobno još bolje upoznali tradicije, običaje, jačke, diče igre. Svi su jako rado djelali, rješavali sve zadatke. Svaki dan smo imali različite jezične igre, učili smo narodne jačke, tance, napravili smo trojezični rječnik. Dica su morala predstaviti Hrvatsku, Austriju, Njemačku, pisala su pjesme, priče, stripe ke su na kraju djelaonice i preštala. Polag obavezov je bilo vrimena i za kupanje, igru, karaoke, šalno naticanje i ručni rad. Bili smo na izletu u Lentiju, tamo smo bili i u kupališću, i vozili smo se na malom vlaku, što je bio posebni doživljaj za sve taboraše. Mislim da su se svi jako dobro čutili, zadovoljno su se vratili domom i već planiraju drugi tabor dojdudće ljeto.

Anica Poljak-Šaler

Kašadski konjički kup

U organizaciji mjesne samouprave sela Kašada, na čelu s načelnikom Stipom Oršokićem, te uz pomoć i potporu Hrvatske samouprave sela na čelu s njezinom predsjednicom Zoricom Gavalier te uz potporu brojnih pomagača i sponzora, i ove je godine u Kašadu, 27. lipnja, održano drugo po redu natjecanje u tjeranju dvoprega i lovačkih utrka. Kašadani su zaljubljenici konja, njihovi su stari uzgajali konje, pa su odlučili od ovoga, lani započetoga natjecanja napraviti tradiciju u selu: neka se o Kašadu čuje u krugu onih koji vole i njeguju konje i konjičke sportove. A zašto i ne bi kada i Kašadani imaju dva izvrsna natjecatelja i marna uzgajivača konja: Tomu Horvata i Atilu Plužara. Okupilo se na kašadskom igralištu – obnovljenom i uređenom za potrebe konjičkih natjecanja još prošle godine, golemim radom i društvenim zalaganjem – više od dvadeset natjecatelja. Oni su u prijedpodnevnim satima trenirali i nakon toga se natjecali. Među natjecateljima bilo je i nekoliko naših Hrvata, iz Kašada već spomenuti Tomo Horvat i Atila Plužar te Atilina kći, trinaestogodišnja Emeše Plužar, koja je nastupila izvan natjecateljskog dijela programa. Bio je ovdje i naš poznati tjerač dvoprega Stipan Filaković iz Mohača. Biranim riječima natjecanje je otvorio Stipo Oršokić, načelnik sela Kašada, a potom su svi posjetitelji mogli uživati u kasu i trci konja, poslije u nezaboravnome mimohodu i paradi dok su se športaši natjecali za što bolje mjesto i što veći broj osvojenih bodova u svojim kategorijama.

Hrvatski dan u Sumartonu

Nastup KUD-a Varteks

Gledateljstvo

Iako bi se moglo reći da je u Sumartonu svaka priredba „Hrvatski dan”, jer bilo što se događa, uvijek ima mnogo hrvatskih sadržaja, ipak postoji i Hrvatski dan koji je zapravo posvećen ponajprije hrvatskoj kulturi. Hrvatski se dan priređuje od godine kada je prvi put osnovana hrvatska samouprava i otada tradicionalno svake godine je održan na dan proštenja sela, tj. proštenja Sv. Antuna, ovaj put 15. lipnja.

Za organizaciju uvijek se potruđi manjinska samouprava. Predsjednik Joža Đurić smatra važnim da na Hrvatskom danu uvijek sudjeluje neka kulturna udruga iz matične domovine, kako bi se mještanima prikazalo bogatstvo hrvatskoga folklor, kako bi bili nazočni hrvatska pjesma, glazba i ples.

Na Hrvatskom danu gostovalo je Kulturno-umjetničko društvo „Varteks” iz Varaždina, jedno od najpoznatijih kulturnih udruga diljem Hrvatske. Predstavilo se u kulturnom programu priređenom na dvorištu seoskog

doma. Joža Đurić u uvodnim riječima ukratko je predstavio tu folklornu skupinu.

Folklorno-glazbeni ansambl KUD-a „Varteks” okuplja mnoge mlade zanesenjake amatere koji svoje slobodno vrijeme posvećuju njegovanju hrvatskoga folklor. Bogatstvo hrvatske narodne tradicije ansambl predstavlja prikazujući pjesme i plesove iz svih krajeva Hrvatske. Izvornu ljepotu i bogatstvo narodnih nošnji upotpunjuju tradicijska glazbala, čime se dobiva

potpun doživljaj slike i zvuka. Amaterski rad nije prepreka da se o ansamblu govori s profesionalne razine, što je potvrđeno brojnim priznanjima stečenim u zemlji i svijetu. Ansambl je sudionik velikih međunarodnih festivala u: Austriji, Bugarskoj, Češkoj, Egiptu, Engleskoj, Francuskoj, Italiji, Mađarskoj, Makedoniji, Norveškoj, Njemačkoj, Rumunjskoj, Sjedinjenim Američkim Državama, Slovačkoj, Sloveniji, Španjolskoj, Švedskoj i Švicarskoj. U srpnju će opet nastupiti u Mađarskoj u gradu Marcalibi (Marcali) na Europskom festivalu. Plesnu skupinu vodi Krešimir Plantar, a tamburaše Tibor Bun.

U Sumartonu su se predstavili plesovima gradišćanskih Hrvata, bunjevačkim, splitskim i trogirskim plesovima te domaćim plesovima iz Turopolja i Hrvatskog Zagorja.

Nakon nastupa članovi KUD-a Sumarton i gostujuća kulturna društva družili se i pjevali zajedno.

Beta

U spomen legendarnom nogometašu

Ulica Nikole Pančića u Gari

Odigran i prijateljski susret Gara–Ferencvaroš U-19

U bačvanskoj Gari, u subotu, 21. lipnja, održana je nesvakidašnja svečanost. Naime, jedna od glavnih ulica u Gari, dosada ulica Crvene armije, dobila je novo ime, i to po legendarnome nogometašu Ferencvaroša i mađarske reprezentacije Nikoli Pančiću, bunjevačkog Hrvata rodom iz Gare koji je preminuo lani početkom kolovoza.

„Nije bilo pitanje da ova ulica naziv dobije po našem olimpijskom pobjedniku Nikoli Pančiću, s obzirom da je i sam rođen u ovoj ulici. Čika Nikola, ponosimo se tobom, primjer si nama i našoj djeci da se vlastitim radom i marljivošću može doći visoko. Ovim imenovanjem ulice rodno selo Ti odaje priznanje i spomen, to je najmanje što možemo učiniti” – reče uz ostalo načelnik sela Béla Faa u svome prigodnom govoru, pred otkrivanje ploče s novim nazivom ulice, koja vodi od središta naselja, od crkve prema Boršotu i Bikiću, na kojoj stoji: Ulica Nikole Pančića.

Za ovakav veliki i za selo važni događaj, okupilo se prilično malo mještana, ljubitelja športa i poštovatelja Nikole Pančića, među njima nogometne ekipe domaćina Gare i omladinske momčadi U-19 budimpeštanskog Ferencvaroša, nekadašnjeg kluba Nikole Pančića. Okupila se i najbliža rodbina, sestra Janja, koja živi u Gari u istoj ulici, te njegov sin. Kako smo čuli, zbog nedavne smrti Nikolina brata Pere Pančića, umjesto slavljia priredili su samo spomen-svečanost.

Nikola Pančić rođen je 4. veljače 1944. godine u Gari. Legendarni igrač Ferencvaroša i mađarske reprezentacije, nogometnu karijeru počeo je 1963. godine u Ferencvarošu, a već godinu dana poslije postao je prvakom Mađarske. Naslov prvaka osvojio je još 1967. i 1968. godine. Osvajač je Mađar-

skega nogometnog kupa 1972. godine, a tada izabran je za nogometaša godine. Na Ferencvaroševu stadionu odigrao je 323 službene utakmice za Ferencvaroš, 37 puta bio je reprezentativac Mađarske. Na Olimpijadi 1972. u Münchenu osvajač je srebrne medalje, a iste godine na Europskom prvenstvu i brončane medalje. Najveći uspjeh karijere olimpijsko je zlato koje je osvojio na OI u Meksiku 1968. godine. Antun Dujmov bio je član iste reprezentacije. Od 1981. do 1984. bio je dopredsjednik, a zatim i glavni tajnik Mađarskoga nogometnog saveza (MLSZ). Od 1997. do 2000. obnašao je dužnost menadžer-direktora nogometne sekcije FTC-a. Nažalost, 7. kolovoza 2007. stigla je tužna vijest da je nakon duge i teške bolesti preminuo.

Nakon svečanosti, na mjesnom nogometnom igralištu s početkom u 16 sati odigran je i prijateljski susret između nogometnih momčadi sela Gare, koja osvojivši prvo mjesto u III. županijskoj ligi u sezoni 2007/2008, izborila je ulazak u II. županijsku ligu, i omladinske ekipe U-19 Ferencvaroša, u spomen i čast Nikole Pančića i Ferenc Antala. Kako se i očekivalo, gosti su bili bolji, i pobijedili 5 : 2.. Nastupajući na vratima domaćina u prvim minutama susreta, od aktivnog nogometa se oprostio nekada istaknuti vratar György Pulai. Zanimljivost je susreta da su na suprotnim stranama igrali Balázs Vattai (Ferencvaroš) i Tamás Vattai (Gara).

Iako je Gara izborila ulazak u II. županijsku ligu, teško da će nadmašiti slavne dane garskog nogometa. Podsjetimo samo da je Gara dala pet reprezentativaca? braću Ivana i Antuna Dujmova (Dunaia), braću Disztl i Nikolu Pančića.

Tekst i slika: S. B.

MALAGA – Hrvatska vaterpolo reprezentacija poražena je od Mađarske sa 14:15 u susretu za treće mjesto na Europskom prvenstvu u Malagi. Dramatična završnica susreta koji je otišao u produžetke ipak se pokazala sretnija za Mađarsku koja je pobjednički pogodak postigla tri sekunde prije kraja. Mađari su u potpunosti nadigrali izabranike Ratka Rudića te su u jednom trenutku prvog poluvremena vodili s velikih 5:2. Međutim, Hrvatska je potaknuta obranama Frane Vićana uspjela do odmora sustići zaostatak pa je na poluvremenu na semaforu stajao rezultat 5:5. Početak drugog dijela pripao je Mađarima. Brza dva pogotka odvođe ih na 7:5, a u jednom trenutku opet su svjetski prvaci bili u tri gola minusa (6:9). Ali, nova jaka serija Hrvata vraća stvari na početak. Nakon rezultata 9:9 igralo se gol za gol, sve do trenutka kada Hrvatska opet vodi, po prvi puta nakon samog početka susreta. Smolaka je zabio za 12:11, a onda se nastavila otvorena igra s obje strane, s tim da su sada Mađari bili ti koji su bili primorani sustizati zaostatak. Hrvatska je imala Veliku priliku za rješenje susreta 44 sekunde prije kraja susreta, ali neodlučnost u napadu s igračem više nije rezultirala nekim opasnijim pokušajem. Regularni dio završen je rezultatom 13:13 i krenulo se u produžetke. I tamo je bolje zaigrala Hrvatska. Samir Barać svojim trećim pogotkom pogada za 14:13, ali u drugom produžetku Mađari uspijevaju izjednačiti. I kada su se već svi pomirili s činjenicom da će i produžeci završiti bez pobjednika, ukazao se ponajbolji mađarski igrač Varga. Vićan je obranio jedan pokušaj iz daljine, a Varga je ostao sam pred golom, dočekao odbijenu loptu i pospremio je u mrežu za slavje Mađara i brončanu medalju. Ostaje žal nakon ovog susreta, jer, moglo se tu do medalje, bez obzira što je Hrvatska u većem dijelu turnira ostavila dojam reprezentacije kojoj uopće nije stalo do nekog većeg rezultata. Rudić je EP iskoristio kao dio priprema za Olimpijske igre koje su primarni cilj.

Autor: **Igor Čavić**

Kalača

Hodočašće u Medugorje

Hrvatska samouprava grada Kalače od 13. do 16. lipnja organizirala je hodočašće u Medugorje, nadaleko poznato marijansko svetište u Hercegovini. Skupina od tridesetak hodočasnika iz Kalače, Bačina, Dušnoka i Čikuzde (Sükösd), predvođena kapelanom Župe Svetog Josipa Gáborom Jeneiem i predsjednikom hrvatske samouprave Barišom Dudašem, svakog je dana sudjelovala na večernjim međunarodnim misnim slavljinama. Tijekom četverodnevno boravka u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj jedan dan posvećen je kupanju na hrvatskoj obali u mjestu Gradacu. Na povratku skupina hodočasnika razgledala je i povijesno-kulturne znamenitosti grada Mostara, sudjelovala je i na misi u franjevačkoj crkvi koju je služio Gábor Jenei, a posjetila je i spomenik bitke na Neretvi.

Hrvatska državna samouprava
Vas poziva
da svojom nazočnošću
uvećate svečano otvorenje
Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj
koje će se održati 9. kolovoza 2008. godine
u Prisiği
(„Dumovićeva kuća“ Janoša Humadija 19.)
s početkom u 12.00 sati

Program svečanog otvorenja

Intoniranje himni

Pozdravne riječi
Mišo Hogg, predsjednik
Hrvatske državne samouprave

Sakralnu zbirku predstavlja
dr. Šandor Horvath, autor izložbe

Svečani govor
dr. Péter Kiss, ministar Ureda premijera
Republike Mađarske

Posvećenje muzeja
József Brenner
generalni vikar

Kulturni program
KUD „Zviranjak“

Umok i Drenje ponovo na nogometnom igralištu

Za kraj lipnja u Drenje su došli i Hrvati iz Mađarske. Gradišćanski Hrvati iz Umoka lani su ugostili drenjske veterane, a sad su Drenčani uzvratili domaćinstvo. Iznenadenje gostiju bilo je vidljivo istog časa kad su ugledali teren u Drenju, jer u Umoku zapravo i nemaju nogometno igralište. Raspitujući se, hoće li možda baš ovdje odigrati utakmicu i prisjećajući se druženja prije godinu dana, vrijeme je brzo prošlo. Utakmica, iako natjecateljska, ipak je više vukla na prijateljsku, no iskustvo drenjskih veterana nakraju je presudilo, i domaćinima je pripala pobjeda.

Predsjednik Općinskog vijeća Općine Brdovec Josip Olovec, sukladno dobrim starim običajima, pozdravio je drage goste i zaželio im ugodan boravak u Drenju, unatoč negativnom rezultatu ostvarenom na nogometnom terenu. Josip Olovec iskoristio je priliku i Hrvate iz Mađarske upoznao s rezultatima koje postiže Općina Brdovec, te istaknuo nekoliko velikih projekata koji su u tijeku, poput gradnje kanalizacije vrijedne gotovo 20 milijuna eura, školske dvorane u Šenkovcu, vrijedne dva milijuna eura, ili pak skorog početka gradnje nove škole u Brdovcu,

vrijedne oko pet milijuna eura. Nakon nogometa i pozdravnih riječi upriličena je večera, pjesma za kraj i gostima sretan put. Naravno, ostalo je i tradicionalno – do skorog viđenja...

Foto i tekst: *Dražen Mufić*

